

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy L. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania L. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 16 września 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu L. S. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 września 2016 roku i zobowiązuje organ rentowy do wyliczenia jej wysokości w części socjalnej świadczenia z zastosowaniem 24% kwoty bazowej, obowiązującej w dacie złożenia wniosku o prawo do emerytury.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

VIII U 1935/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu L. S. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podnosząc w uzasadnieniu, iż decyzją z dnia 24 października 2008r. ustalił już ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej, zatem brak podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury górniczej w związku z ukończeniem 50 roku życia. Ubezpieczony podniósł również, iż posiada 30 miesięczny okres ubezpieczenia po przyznaniu świadczenia decyzją z dnia 24 października 2008r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

Decyzją z dnia 24 października 2008r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek, na podstawie na podstawie art. 48 w związku z art. 49 ustawy emerytalnej (aktualnie 50e ustawy emerytalnej). Emerytura została zawieszona z uwagi na kontynuację zatrudnienia.

Decyzją z dnia 28 października 2008r. organ rentowy ustalił nową wysokość emerytury na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej, bowiem nowo ustalony wwpw świadczenia był wyższy (213,19%) od pierwotnie ustalonego (202,95%).

Świadczenie obliczono od kwoty bazowej 3.080,84 zł.

W dniu 7 września 2016r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 16 września 2016r. organ rentowy odmówił prawa do świadczenia, w tym do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej, z przyczyn wskazanych powyżej.

Ubezpieczony po przyznaniu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek pozostawał w zatrudnieniu przez okres ponad 30 miesięcy i podlegał ubezpieczeniom społecznym i emerytalno-rentowym (zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia, a następnie na podstawie umowy o pracę)

W dacie złożenia wniosku (tj. dnia 7 września 2016r.) o przyznanie prawa do nowej emerytury ubezpieczony miał ukończone 50 lat, udowodnił 25 lat pracy górniczej, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

/ Dowód z akt organu rentowego/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego L. S. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do kolejnej emerytury górniczej na podstawie art.50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U.z 2016r., poz. 887) tzw. emerytury górniczej ze względu na wiek w sytuacji, gdy wcześniej ubezpieczonemu zostało ustalone prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek, to jest na podstawie art.50e ustawy (dawny art. 48 w zw. z art. 49) oraz czy odwołujący może mieć obliczoną wysokość tego nowego świadczenia w zakresie jego części socjalnej (24%) z zastosowaniem nowej kwoty bazowej.

Zgodnie z art.50e ust. 1 ustawy, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

W myśl natomiast art.50a ust 1 ustawy prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej

co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1

3) nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 tegoż przepisu, wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e albo na podstawie art. 50a omawianej ustawy jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy w sytuacji, gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o art.50e ustawy.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie nie podziela tego stanowiska.

W uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12 Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy emerytalnej górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy emerytalnej – pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Sąd orzekający zwraca jednak uwagę, że analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy emerytalno – rentowej. Tym samym Sąd Apelacyjny w K. wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 jest świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku, tj. 55 i 50 lat życia.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach zaznaczył, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 ustawy oraz przewidzianą w art.50a ustawy emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat, przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat).

Zatem są to dwa różne świadczenia.

Sąd podziela również stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat

pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego sprawy wynika jednoznacznie i pozostaje bezsporne, iż ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust.2 ustawy 25 – letni okres pracy górniczej, osiągnął wiek 50 lat, a nadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a więc w ocenie Sądu spełnił wszystkie konieczne przesłanki z art. 50a ust. 2 ustawy uzasadniające przyznanie mu prawa do emerytury górniczej z tej nowej podstawy prawnej.

Jednocześnie bezspornym było również, iż ubezpieczony udowodnił 30 miesięczny okres podlegania ubezpieczeniom społecznym po przyznaniu prawa do emerytury górniczej w 2008r. W takiej sytuacji spełnia on także warunki do obliczenia tego nowego świadczenia (emerytury górniczej przyznanej na podstawie art.50a ust.2 ustawy) w zakresie części socjalnej (24%) z zastosowaniem nowej kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o prawo do emerytury, w myśl art.53 ust.4 ustawy (zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 09.02.2016r. w sprawie kwoty bazowej w 2015r., kwota bazowa wynosi 3.408,62 zł /M.P. 2016r., poz.147; w myśl art.19a ustawy kwota bazowa jest ustalana corocznie i obowiązuje od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego).

Stosownie do powołanego art. 53 ust. 3 ustawy emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Zgodnie z ust. 4 przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Natomiast ust. 5 tego przepisu stanowi, że przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio, jeżeli podstawę wymiaru emerytury stanowi podstawa wymiaru emerytury przyjętej do obliczenia świadczenia przedemerytalnego.

Przeliczenie określone w art. 53 ust. 4 w związku z ust. 3 ustawy dotyczy tylko sytuacji, gdy ubezpieczony pobierał wcześniej emeryturę, po czym osiąga warunki do emerytury na innej podstawie prawnej i występuje o przeliczenie emerytury w trybie art. 53 ust. 3 i 4. Powołany przepis nie znajduje zastosowania po podleganiu co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po nabyciu prawa do emerytury, bez równoczesnego spełnienia warunków ustawowych do kolejnej emerytury. Wynika to jednoznacznie z odwołania się przez art. 53 ust. 3, a co za tym idzie także ust. 4, do sytuacji, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 14 marca 2013r. w sprawie III AUa 88/13 (LEX nr 1289790), gdzie wskazano, że „Możliwość uwzględnienia nowej kwoty bazowej do tzw. "części socjalnej" świadczenia istnieje tylko wówczas gdy po nabyciu prawa do świadczenia zainteresowany podlega przez okres co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu. Zwrot "po nabyciu prawa do świadczenia" nie oznacza każdego dowolnie wybranego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, ale tylko okresu przypadającego pomiędzy nabyciem prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym a nabyciem prawa do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Przepis art. 53 ust. 4 u.e.r.f.u.s. nie stanowi samoistnej podstawy do obliczenia wysokości emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia. Tylko zatem przy ustalaniu prawa do emerytury (kolejnej) jest możliwe zastosowanie tego przepisu.” Identyczny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 27 marca 2013r. w sprawie III AUa 1331/12 (LEX nr 1298940).

Reasumując, Sąd uznał, że ubezpieczony spełnia przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury górniczej na innej podstawie prawnej niż dotychczas, a mianowicie w oparciu o art. 50a ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i dalej, że wysokość tego nowego świadczenia może być również na

nowo ustalona, w sposób określony w art. 53 ust. 4 w zw. z ust. 3 tejże ustawy, czyli z zastosowaniem do części socjalnej świadczenia nowej kwoty bazowej.

W konsekwencji powyższego Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 1 września 2016r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku o świadczenie (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy) i zobowiązał organ rentowy do wyliczenia jej wysokości w części socjalnej świadczenia z zastosowaniem 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o prawo do emerytury.

(-) SSO Grzegorz Tyrka